

wego i literatury narodów słowiańskich⁸. Innym wnioskiem, jaki wysnuć można było z obrad V Kongresu Sławistów, jest konieczność rozszerzenia kręgu zainteresowań sławistyki, tradycyjnie dotąd pojmowanej jako nauki o wspólnocie językowej i duchowej Słowian, na zagadnienia współczesności, na problemy dzisiejszej kultury i literatury narodów słowiańskich. Sławistyka w coraz wyższym stopniu staje się nauką o kulturze i literaturze socjalistycznej. Kongres sofijski stał się okazją do skonfrontowania dorobku uczonych z państw socjalistycznych z osiągnięciami sławistów zachodnich. Prace wielu tych uczonych są cennym wkładem w dziedzinę sławistyki, rozszerzając w ten sposób wiedzę i propagując prawdę o Słowianach. Na V Kongresie z całą wyrazistością zarysowała się potrzeba zmiany dotychczasowego, tradycyjnego traktowania sławistyki jako językoznawstwa lub literaturoznawstwa słowiańskiego, uwydatnił się na nim proces, któremu podlega sławistyka na równi z innymi naukami: proces zanikania granic między wydzielonymi poprzednio dziedzinami, proces integracji nauk. Sławistyka nie może się także cofać przed zastosowaniem nowych zdobyczy naukowych, z których korzysta już od dawna szereg analogicznych dyscyplin, do takich należy m. in. użycie metod matematycznych w językoznawstwie.

Tadeusz Wróblewski

⁸ Por. T. Wróblewski, *Atak zachodniemieckiej krytyki na podstawy czeskiej literatury a grupa postępowych pisarzy niemieckich działających w Czechosłowacji*. „Przegląd Zachodni” nr 5/1962, s. 171–172.

Z kroniki Instytutu Zachodniego

Posiedzenie Kuratorium IZ. Dn. 25 XI 1963 r. odbyło się posiedzenie Kuratorium IZ pod przewodnictwem II wiceprezesa — prof. G. Labudy.

Po zatwierdzeniu protokołu z ostatniego posiedzenia Kuratorium dyrektor IZ zapoznał zebranych z nową organizacją Instytutu (od 1 stycznia 1964 r.) zaprojektowaną zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z października 1963 r., dotyczącą zasad organizacji i działania instytutów naukowo-badawczych, omówił stosunki Instytutu z innymi pokrewnymi instytutami, stosunki naukowe Instytutu z zagranicą i złożył obszerne sprawozdanie z aktualnej działalności naukowo-badawczej IZ. Ponadto omówił sprawę rozwoju młodej kadry naukowej Instytutu, przygotowania do obchodu 20-lecia PRL, Instytutu Zachodniego i odzyskania ZZ, zreferował także sprawę sesji naukowej w maju 1964 r., którą

Instytut organizuje wspólnie z uczonymi radzieckimi na temat *Węzłowe problemy stosunków słowiańsko-niemieckich w XIX i XX w.*

Z kolei wicedyrektor Pollak przedstawił preliminarz budżetowy na r. 1963, uprzednio rozpatrywany przez Kuratorium i Walne Zebranie Członków w marcu 1963 r. Preliminarz ten, wówczas przyjęty prowizorycznie, zatwierdzony został przez PAN we wrześniu 1963 r., po uprzednim przyjęciu go na podstawie upoważnienia Walnego Zebrania przez Prezydium Kuratorium IZ. Po omówieniu szeregu spraw bieżących i po ogólnej dyskusji Kuratorium IZ zatwierdziło plan badawczo-naukowy i wydawniczy IZ na r. 1964 oraz przyjęło do zatwierdzającej wiadomości uchwałę Prezydium Kuratorium z dn. 22 czerwca 1963 r. akceptując preliminarz budżetowy na 1963 r.

Posiedzenie Rady Naukowej IZ
Dnia 25 listopada 1963 r. odbyło się pod przewodnictwem prof. G. Labudy posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Zachodniego. Po przyjęciu protokołu z poprzedniego posiedzenia, dyrektor IZ prof. M. Szczaniecki przedstawił plan naukowo-badawczy oraz wydawniczy Instytutu na r. 1964 w uzupełnieniu referatu sekretarza naukowego dra Nowaka i omówił szczegółowo stan młodej kadry naukowej Instytutu. Rada Naukowa po szerokiej dyskusji zatwierdziła plany przedstawione przez dyrektora IZ na r. 1964 oraz rozpatrywała zgłoszone wnioski personalne.

Posiedzenie Komisji Koordynacyjnej Instytutów Ziemi Zachodnich. W dn. 30 listopada 1963 r. odbyło się w Szczecinie posiedzenie Komisji Koordynacyjnej Instytutów Ziemi Zachodnich. W posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele: Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach, Instytutu Śląskiego w Opolu, Instytutu Zachodnio-Pomorskiego w Szczecinie, Zachodniej Agencji Prasowej, Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych oraz Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich. Na początku posiedzenia przyjęto w skład Komisji Wrocławski Ośrodek Badawczo-Naukowy, Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. Następnie, na podstawie referatu wygłoszonego przez prof. Szczanieckiego, przedyskutowano plany naukowe instytutów Ziemi Zachodnich, przy czym główną uwagę koncentrowano na wskazywaniu sposobów lepszego koordynowania tych planów. Z kolei dr Dulczewski zreferował przebieg konferencji poświęconej koordynacji badań socjologicznych na ZZ, odbytej w Poznaniu w kwietniu 1963. Komisja uchwaliła zgodnie z propozycją powyższej konferencji upoważnić Sekcję Socjologiczną IZ do koordynowania badań socjologicznych nad ZZ, prowadzonych w Polsce. Na posiedzeniu wyłoniono komisję dla przygotowania programu obchodów 20-lecia PRL przez instytuty ZZ, a także przyjęło wnioski w sprawie koordynacji

planów badań niemcoznawczych i badań nad gospodarką ZZ.

Zebrania pracowników Instytutu Zachodniego

W dn. 25 października 1963 r. odbyło się zebranie naukowe, zorganizowane przez Sekcję Socjologiczną Instytutu Zachodniego. Zygmunt Dulczewski omówił zarówno wyniki badań przeprowadzonych w latach ubiegłych na terenie Ziemi Zachodnich, jak i socjologiczną problematykę integracji zachodnioeuropejskiej, która stanowić będzie w najbliższym okresie trzon prac badawczych Sekcji. Bożena Chmielewska zreferowała zagadnienie stabilizacji i integracji wiejskiej ludności napływowej, osiadłej na Ziemiach Zachodnich w oparciu o badania dokonane w kilku wsiach woj. zielonogórskiego. Józef Koniczny przedstawił problematykę badawczą socjologów zachodniemieckich, ze szczególnym uwzględnieniem ich stosunku do zagadnień integracji zachodnioeuropejskiej. Andrzej Kwilecki zapoznał zebranych z niektórymi rezultatami badań nad integracją we Francji. Na marginesie przedstawionych referatów toczyła się ożywiona dyskusja.

*

Dn. 20 listopada 1963 r. odbyło się posiedzenie pracowników naukowych Instytutu Zachodniego, na którym referat wygłosił sekretarz Rady Naukowej Instytutu Zachodniego, prof. dr Kazimierz Kolańczyk, *Metodyka badań nad historią Niemiec współczesnych* oraz mgr Zbigniew Kulak, *Zadania i rola archiwum prasowego*. Ożywołą dyskusję podsumował dyrektor Instytutu Zachodniego — prof. dr Michał Szczaniecki.

Nagroda „Odry”. Nagrodę wrocławskiego miesięcznika społeczno-kulturalnego „Odra” za r. 1963, przyznawaną od 1961 r. autorom najcenniejszych prac poświęconych problematyce Ziemi Zachodnich, otrzymali pracownicy IZ,

dr Zygmunt Dulczewski i mgr Andrzej Kwilecki, za opracowane przez nich *Pamiętniki osadników Ziemi Odzyskanych*, opublikowane przez Wydawnictwo Poznańskie.

Warto na tym miejscu przypomnieć, że jest to trzecie w ostatnio minionych latach wyróżnienie inicjatyw i wyników prac zespołu Sekcji Socjologicznej IZ: w r. 1961 dr Z. Dulczewski otrzymał nagrodę Lubuskiego Towarzystwa Kultury za organizację badań socjologicznych na terenie woj. zielonogórskiego, zaś praca zbiorowa pt. *Tworzenie się nowego społeczeństwa na Ziemiach Zachodnich* (autorzy: B. Chmielewska, Z. Dulczewski, J. Konieczny, A. Kwilecki, K. Żygulski), wydana przez Instytut Zachodni, uzyskała pierwsze miejsce w ankiecie miesięcznika „Nadodrze” na najlepszą w r. 1961 książkę o Ziemiach Zachodnich.

Wizyta gości zagranicznych w IZ.

Dn. 11 XI 1963 r. gościł w Instytucie Zachodnim pracownik Czechosłowackiej Akademii Nauk w Pradze dr Vladimír Procházka, który przebywał w Poznaniu na zaproszenie Polskiej Akademii Nauk. Dr Procházka jest znanym również w Polsce historykiem

prawa, gdyż opublikował w języku polskim szereg prac naukowych.

*

Dn. 26 XI 1963 r. przybyła do IZ, w towarzystwie sekretarza KW PZPR w Poznaniu — E. Zimmera, kierownika Wydziału Oświaty i Nauki KW PZPR — R. Jezierskiego, wicekonsula ZSRR w Poznaniu — S. Akimowa, delegacja Obwodowego Przemysłowego Komitetu Komunistycznej Partii Ukrainy z Charkowa. W czasie spotkania z pracownikami IZ prof. M. Szczaniecki, dyrektor IZ, zapoznał gości radzieckich z działalnością i problematyką badawczą Instytutu Zachodniego oraz odpowiadał na liczne pytania członków delegacji, którzy interesowali się szczególnie metodami badań stosunków polsko-niemieckich, formami walki z tezami zachodnioniemieckiego rewizjonizmu, zbiorami Biblioteki i Archiwum Prasowego IZ.

*

W dn. 17 i 18 grudnia 1963 r. przebywał w instytucie Zachodnim Oberstudienrat Horst Geist z *Deutsches Pädagogisches Zentralinstitut* z Berlina (NRD). Gość interesował się działalnością naukową Instytutu Zachodniego oraz sprawą nawiązania wymiany publikacji naukowych.

Errata

W nrze 2/1963 „Przeglądu Zachodniego” na s. 335 zamiast J. Kruczkowski winno być J. Krukowski.

